

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 205/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Matejom Csenkym, Moyzesova 8, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **6 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **740,01 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. I. ÚS 205/2025-12 z 27. marca 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú mu 4. marca 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom trestnom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia predsedu okresného súdu je zrejmé, že proti sťažovateľovi bola 30. mája 2012 podaná obžaloba pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Okresný súd po vykonaní 16 hlavných pojednávaní, na ktorých boli vypočutí obžalovaní, jedenásti svedkovia, jeden chránený svedok, tri znalkyne a boli čítané svedecké výpovede 23 svedkov, znalecký posudok, listinné dôkazy a prehrávané zvukové záznamy, vo veci rozhodol odsudzujúcim rozsudkom sp. zn. 2T/35/2012 zo 17. februára 2014. Na základe odvolaní obžalovaných bol tento rozsudok uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/50/2016 zo 24. júla 2014 v celom rozsahu zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Po vrátení veci a vypočutí ďalších svedkov a chránených svedkov na hlavnom pojednávaní 18. novembra 2014 okresný súd vyhlásil 9. decembra 2014 odsudzujúci rozsudok. Ten bol v celom rozsahu zrušený uznesením krajského súdu zo 14. marca 2017.

3. Po vrátení veci okresný súd uznesením z 23. mája 2019 rozhodol o spojení veci vedenej pod sp. zn. 30T/52/2012 s trestnou vecou sťažovateľa a ďalšieho obžalovaného na spoločné konanie. Po odročení, resp. zrušení hlavného pojednávania nariadeného na 10. december 2019, 23. september 2020, 3. december 2020, 24. marec 2021 a 6. máj 2021, bolo hlavné pojednávanie vykonané až 15. júna 2021 v neprítomnosti žalovaných a jedného z obhajcov, na ktorom bola prednesená obžaloba (nesúhlas žalovaných so zmenou senátu). Následne bolo zrušené, resp. odročené aj hlavné pojednávanie nariadené na 9. september 2021, 30. september 2021, 9. november 2021 a 22. február 2022 a hlavné pojednávanie bolo vykonané až 10. novembra 2022, na ktorom okresný súd vypočul svedka prostredníctvom telemostu. Nasledovali zrušené termíny hlavného pojednávania nariadené na 20. júl 2023, 12. september 2024 a 28. október 2024 a hlavné pojednávanie sa uskutočnilo 5. februára 2025 v neprítomnosti dvoch obžalovaných, na ktorom prokurátorka predniesla obžalobu s úpravou právnej kvalifikácie v dôsledku zmeny Trestného zákona. Okresný súd 7. apríla 2025 rozhodol o tom, či obžaloba spĺňa zákonné náležitosti. Termín hlavného pojednávania bol nariadený na 16. júl 2025 s tým, že prítomnosť obžalovaných v Slovinsku bude zabezpečená prostredníctvom videokonferencie. V priebehu napadnutého konania došlo šesťkrát k zmene zákonného sudcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta neprimeranú dĺžku napadnutého konania, keďže ani po trinástich rokoch od podania obžaloby nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Dňa 4. októbra 2023 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola posúdená ako nedôvodná. Hrozba uloženia trestu predstavuje záťaž na jeho psychiku a je udržiavaný v stave

právnej neistoty. Zdôrazňujúc význam veci pre sťažovateľa, pripomína, že doba trvania trestného konania sa posudzuje prísnejšie než dĺžka civilného konania vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného. Ani prípadná zložitosť veci spôsobená počtom svedkov či cezhraničným prvkom nemôže ospravedlniť dĺžku konania v rozsahu trinástich rokov. Sťažovateľ svojím konaním nemaril prejednávanie veci.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Predseda okresného súdu po podrobnom opise úkonov v napadnutom konaní zdôraznil jeho skutkovú a právnu zložitosť, keďže jeho predmetom je podozrenie zo spáchania závažnej trestnej činnosti organizovaným spôsobom na území viacerých krajín páchatelmi s rôznym štátnym občianstvom (jeden z nich vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody v Slovinsku). Procesný postup vo vzťahu k sťažovateľovi do 6. augusta 2024 ovplyvnila aj skutočnosť, že predmetom konania bol skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin s hornou hranicou trestnej sadzby 25 rokov až doživotie, preto nebolo možné konať v neprítomnosti obžalovaných bez ich súhlasu. Pripomenul opakované zmeny v osobe zákonného sudcu. V postupe konajúcich sudcov nezistil subjektívne ani objektívne prietahy v konaní, súd vo veci koná v rámci svojich možností. Dlhšia doba trvania napadnutého konania je spôsobená objektívnymi skutočnosťami a množstvom vybavovaných vecí, a preto ju nemožno pripísať na vrub okresnému súdu. Zároveň spochybňuje dôvodnosť sťažovateľom požadovanej sumy primeraného finančného zadost'učinenia.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, lebo na základe podaní účastníkov je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka, že v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo v napadnutom konaní právoplatne rozhodnuté ani po 13 rokoch od podania obžaloby proti sťažovateľovi.

8. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, ale aj osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ktoré nastupuje až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť v každom súdnom konaní (teda i v trestnom konaní) taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Podľa § 247 ods. 5 Trestného poriadku pri nariadení hlavného pojednávania urobí predseda senátu všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejednať a rozhodnúť bez jeho odročenia (porov. napr. I. ÚS 64/2024).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, správanie účastníka (strany) súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa musí posudzovať prísnejšie, a to práve v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený (II. ÚS 32/03, III. ÚS 655/2014, I. ÚS 153/2021).

10. V konkrétnom posudzovanom prípade sťažovateľa ústavný súd nepostupoval striktnie podľa uvedených kritérií, a to pre samotnú neprimeranú dĺžku trestného súdneho konania (takmer 13 rokov od podania obžaloby) s absenciou právoplatného rozhodnutia vo veci. Takéto neprimerane dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a rovnako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vo vzťahu k strane, ktorá je subjektom takéhoto konania (porov. I. ÚS 520/2024, I. ÚS 64/2024).

11. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na svoju judikatúru, že ani právne či skutkovo sebenáročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte neprimerane dlhú dobu (m. m. I. ÚS 688/2014, I. ÚS 434/2021, I. ÚS 405/2022).

12. Ústavný súd vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že už zo samotnej dĺžky napadnutého konania (v čase rozhodovania ústavného súdu v trvaní takmer 13 rokov od podania obžaloby a viac ako 8 rokov od v poradí druhého zrušenia jeho rozsudku odvolacím súdom) bez potreby podrobného skúmania jednotlivých časových úsekov medzi procesnými úkonmi možno vyvodiť, že vo veci konajúci súd nerešpektoval zásadu rýchlosti a efektívnosti súdneho konania a spôsobil tak extrémne priet'ahy, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Len príkladmo poukazuje na opakované zrušenie rozsudku okresného súdu krajským súdom, na časový interval medzi v poradí druhým zrušením rozsudku a rozhodnutím o spojení dvoch trestných konaní na spoločné konanie a najmä na postup okresného súdu po tomto spojení, ktorý od roku 2019 do podania ústavnej sťažnosti v roku 2025 zrealizoval len tri hlavné pojednávania (pozri bod 3 tohto nálezu).

13. Ospravedlniť dĺžku trestného konania v takomto trvaní nemôže ani právna či skutková zložitosť veci, objektívne spočívajúca v závažnosti stíhaného skutku, jeho medzinárodnom prvku, zmene právnej úpravy, či rozsahu dokazovania. Z vyjadrenia predsedu okresného súdu nevyplýva skutočnosť, že by dĺžka trvania napadnutého konania mala byť spôsobená správaním sťažovateľa.

14. Ústavný súd na doplnenie uvádza, že priet'ahy v konaní nemožno ospravedlniť ani všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i dohovore boli rešpektované, a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo

len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (IV. ÚS 385/2024, IV. ÚS 337/2018). Zároveň pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, ústavný súd neposudzuje subjektívnu zodpovednosť za priet'ahy v danom spore, ale postup súdu, a teda nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou), alebo postupom konkrétneho sudcu (I. ÚS 693/2023).

15. Celková neprimeraná dĺžka trvania napadnutého trestného konania výrazne vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote, a preto postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neprimeraným priet'ahom, čím bolo zasiahnuté do ústavne zaručeného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

16. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov [čl. 127 ods. 2 druhá veta ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde] (bod 2 výroku tohto nálezu).

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 20 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a na výšku priznávaného finančného zadosťučinenia v obdobných veciach (napr. I. ÚS 520/2024, II. ÚS 64/2024, I. ÚS 64/2024).

18. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania, na fakt, že prebiehalo na dvoch stupňoch sústavy súdov, jeho význam pre sťažovateľa a zohľadnil jeho právnu a skutkovú zložitosť. V okolnostiach prerokúvanej veci preto považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 6 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti jeho návrhu nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2023, keďže k ústavnej sťažnosti je pripojená plná moc zo 4. októbra 2023 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia) v hodnote 208,67 eur a režijný paušál 12,52 eur a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2025 (podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 371 eur a režijný paušál 14,84 eur.

20. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnenému zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % a pri úkonoch právnej služby realizovaných od 1. januára 2025 sadzbu dane vo výške 23 %.

21. Trovy konania tak predstavujú sumu spolu 740,01 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu